

بررسی انطباق محیط های پایدار محله ای با توانایی های ذهنی و ساختارهای فرهنگی ساکنان در ایران و سایر کشورها ، نمونه موردی : محله جلفا

ر کسانا خوش فطرت^۱ ، نرگس شعبانی^۲ ،
 ۱- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری- پایدار، دانشگاه علم و صنعت
 ۲- کارشناس معماری داخلی ، موسسه آموزش عالی امین فولادشهر

r_khoshfetrat@arch.iust.ac.ir

نام ارائه دهنده: نرگس شعبانی

کد مقاله:

خلاصه (چکیده)

محلات مسکونی در شهرها ، به عنوان سلول های حیات شهری نقش اساسی در زندگی ساکنان اش داشته است . در گذشته در بیشتر شهرهای ایران، بخصوص شهرهای سنتی ایران ؛ نواحی مسکونی به محله های مختلف و مجزا تقسیم می شدند که افراد با علایق مشابه یا سوابق یکسان را در محله هایی برای تأمین راحتی ، حمایت و امنیت بیشتر گرد هم می آورد. در نتیجه ویژگی های مشترک آن محدوده از شهر افزایش می یافت و هویت خاص و شناخته شده ی خود را که وجه تمایز آن از دیگر بافت های اطراف بود ؛ خلق می شد . همین عامل در آن محدوده سبب ایجاد فضاهایی با کارکرد و عملکرد های خاص می شد که بافت آن را نیز تحت تاثیر قرار می داد.

در شهرسازی جدید ، محلات تنها در حد یک واحد تقسیمات شهری به کار گرفته شده اند ؛ در صورتی که محلات شهر اسلامی ، محل پویایی اجتماعی و اقتصادی در حیات شهری بوده اند و بار عمده ای از هویت فرهنگی و روابط اجتماعی را به دوش می کشیدند. ولی در معماری و شهرسازی جدید با آسیب های گوناگونی رو به رو شده اند. در راستای اهداف توسعه پایدار ، بررسی محلات پایدار و دریافت ویژگی های آن ها و احیای محله های امروزی امری ضروری به نظر می رسد .

به کارگیری اندیشه های مکتب اصفهان به عنوان نماد شهرسازی بومی از یکسو و اصول نوشهر گرایی به عنوان نمادی از نظریه های معاصر از سوی دیگر می تواند ، هویت و همبستگی محله ای را به محلات امروزی بازگرداند و پاسخگوی نیازهای کنونی باشد. مقایسه نمونه های مشابه در سایر کشورها می تواند مسیر ما در فرآیند باز زنده سازی کالبدی و هویتی محله های تاریخی مان کوتاه تر سازد.

در این مقاله به بررسی سولاتی از این قبیل می پردازیم که چه ویژگی ها و عواملی موجب تشخیص و تمایز هویت بخشی به یک بافت محلی می گردد؟ ضرورت وجود هویت مکان چیست ؟ شاخص های هویت ساز در بافت محلات موفق برای نمونه محله جلفای اصفهان کدامند ؟ در فرآیند پژوهش از روشهای مختلف تحقیق تاریخی، مقایسه و تحلیل محتوا و مطالعات کتابخانه ای جهت تکمیل ادبیات موضوع استفاده شده است.

¹ دانشجوی کارشناسی ارشد معماری- پایدار، دانشگاه علم و صنعت

² کارشناس معماری داخلی ، موسسه آموزش عالی امین فولادشهر